

LORETTA
NAPOLEONI

ISIS

NEGUSTORII DE OAMENI

REFUGIAȚI, RĂPIRI ȘI AFACERI DE MILIARDE

Traducere din limba engleză de Mihai Drumur

Cuvânt-înainte de Mihai-Răzvan Ungureanu

CORINT
ISTORIE

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i>	5
<i>Prefață</i>	11
<i>Prolog</i>	17
PARTEA ÎNTÂI	21
Capitolul 1 — <i>Protocolul al-Qaida din Maghrebul Islamic</i>	23
Capitolul 2 — <i>Hrănirea urșilor</i>	39
Capitolul 3 — <i>Traficul cu migranți</i>	53
Capitolul 4 — <i>Economia pirateriei</i>	71
Capitolul 5 — <i>Legătura diasporei somaleze cu Golful</i>	89
Capitolul 6 — <i>Iluzii și amăgiri în războiul civil din Siria</i>	102
PARTEA A DOUA	117
Capitolul 7 — <i>Negociatorul</i>	119
Capitolul 8 — <i>Răscumpărarea</i>	126
Capitolul 9 — <i>Ora de aur – anatomia unei răpiri</i>	139
Capitolul 10 — <i>Prada – căutarea unei noi identități</i> ..	155
Capitolul 11 — <i>Mituri despre ostatici occidentali</i>	173
Capitolul 12 — <i>Suprimarea adevărului</i>	195

PARTEA A TREIA	193
Capitolul 13 — <i>Partida de șah cu viețile ostaticilor</i>	213
Capitolul 14 — <i>O poveste de iubire între refugiați</i>	224
Capitolul 15 — <i>Bumerangul politic</i>	235
Epilog — <i>Brexit</i>	251
Glosar	255
Note	265
Mulțumiri	287
Index	291

Prolog

Este ora 15 și afară s-a lăsat deja bezna. Un covor de zăpadă acoperă suburbiile orașului universitar Umea, din nordul Suediei. Străzile sunt pustii și puținele mașini pe care le întâlnim circulă cu farurile pornite pe faza lungă. Fără proiectoarele acestea, drumul n-ar putea fi deosebit de grădinile din fața caselor. În timp ce mergem, combinația de întuneric și lumina reflectată de zăpadă creează iluzii optice stranii.

Când ajungem la hotel, deschid portiera mașinii și am impresia că pătrund într-un depozit frigorific. Este atât de ger, încât îmi pot măsura capacitatea plămânilor pe măsură ce inspir aerul cu temperatură sub zero grade Celsius. Este sfârșitul lunii noiembrie 2006; teoretic, ar trebui să fie încă toamnă, dar pare o iarnă polară.

Am venit în Umea pentru *Iraqi Equation*, un proiect de artă politică, parte a eforturilor unui grup de artiști și intelectuali de a duce opoziția față de războiul din Irak mult dincolo de „atacurile preventive”. După luni și luni de demonstrații împotriva intervenției militare din primăvara anului 2003, lumea a amuțit, poate șocată de atitudinea sfidătoare a lui Bush și Blair și de indiferența lor față de opinia publică. După trei ani, grupul nostru își continuă campania; este misiunea noastră, deoarece știm ce se întâmplă în Irak.

Printre artiști se numără câțiva irakieni, care au fugit imediat după debarcarea forțelor coaliției, fiind vizați de numeroasele grupări armate ce operează în țară. Invazia dezlănțuise o furie reprimată timp de decenii, când grupări criminale, jihadiste, pro-Saddam și nou-înființatele miliții šiite se ridicaseră împotriva populației civile. Pentru cei care scăpaseră și care ni se alătură acum în sala aceasta, fuga din Irak a fost doar un act fizic. Inimile și mințile continuă să le fie acolo, legate printr-un fir invizibil de realitatea sângeroasă a Irakului „eliberat”.

Ni s-a spus că la expoziție vor participa mulți irakieni, dar nu ne-am așteptat la 200. Sunt mult mai numeroși decât suedzii. Bărbați, femei, ba chiar și copii, înfolați în haine călduroase, care au venit de aproape și de departe, sfidând climatul nordic. Intră în tăcere în sălile expoziției, ne strâng mâna, zâmbesc și încep să se dezbrace de hainele groase. În scurt timp, limba cea mai vorbită în această încăpere este araba.

Unele femei scot din genți recipiente cu mâncare împachetată în folie de aluminiu și le așază lângă gustările cu brânză și legume oferite de organizatorii expoziției. Mâncarea lor este colorată și arată delicios. Aromele ne îmbie nările. Când Catherine David, directorul artistic al proiectului nostru, își începe discursul, simțim că parcă participăm la o sărbătoare, poate la o nuntă între suedezi și arabi. Este o senzație magică și de neuitat. Pentru o clipă toți uităm că aceasta este deschiderea unui eveniment care denunță agresiunea militară.

Mai târziu în decursul serii, când participanții încep să-și ia la revedere, un tânăr se apropie de mine. Are piele destul de deschisă la culoare pentru un irakian, umeri lați și este de înălțime medie. Se prezintă ca Rashid, un nume irakian comun, dar știu că nu-i numele său real. Ceva din ochii lui căprui-deschis pare stingherit de numele acela. De asemenea, vorbește engleza cu puternic accent francez, ca nord-africanii.

Rashid spune că mi-a citit cărțile și vrea să mă felicite pentru ele. Începem să discutăm. El vrea să știe despre contactele mele din Londra cu foști mujahedini. Îl cunosc pe cutare-și-cutare? Menționează câțiva algerieni care au fugit la Londra după lovitură de stat militară și care au primit azil.

Rashid este un tânăr cu probleme. Îmi dau seama că dorește să discute cu mine despre ceva întunecat din trecutul lui, însă nu știe cum să înceapă. De aceea îi sugerez să mergem la hotelul meu și să bem o ciocolată fierbinte. El este de acord.

Nu-mi spune niciodată numele lui real, ci-și dezvăluie doar naționalitatea și vârsta: este din Algeria și tocmai a împlinit 29 de ani.

Tatăl lui a fost unul dintre întemeietorii Frontului Islamic al Salvării. La scurt timp după lovitură de stat (finanțată de francezi, dar și de alte state europene), acesta a fost închis împreună cu frații lui Rashid și au dispărut în labirintul sistemului de detenție politică algerian. „Eram la pescuit când poliția a venit să-l aresteze pe tatăl și pe frații mei”, spune Rashid. Pe atunci avea doar 15 ani, era cel mai tânăr membru al familiei și nu-l interesa politica. Dorea să devină marinar și pescar, și să călătorească prin lume. „Însă după ce mi-au arestat tatăl și frații, am fost silit să am de-a face cu politica.”

Mama lui Rashid a aranjat ca el să părăsească imediat Algeria, dar, în aceeași seară, după ce s-a întors de la pescuit, băiatul s-a alăturat unui grup de bărbați care făceau parte din partidul tatălui său, dintre care unii luptaseră în Afghanistan ca mujahedini. Ei au plecat în sud, la marginea Saharei, unde s-au regrupat și au început să-și planifice întoarcerea.

Rashid și-a petrecut următorii ani în sudul Algeriei, în deșertul saharian, la mii de kilometri depărtare de marea lui iubită. Nu s-a alăturat niciodată GIA, organizația născută din cenușa Frontului Islamic al Salvării care a luptat aproape un

deceniu împotriva regimului militar, declanșând alt război civil sângeros în Algeria. Rashid a devenit contrabandist și a traversat la nesfârșit rutele transsahariene.

A urmat apoi 11 septembrie 2001. Rashid îmi povestește:

Totul s-a schimbat. Ani de zile, noi am dus o viață monotonă, făcând contrabandă în general cu țigări din Algeria în Mali și în Africa de Vest. Brusc însă au apărut oportunități noi. Întreaga regiune clocotea de furie și mândrie. Am început să facem contrabandă cu arme, cu droguri, după care cineva a avut o idee: hai să ne ocupăm de răpiri.

Din contrabandist, Rashid a devenit răpitor, o activitate pe care a detestat-o.

Când băiatul termină de vorbit, privesc afară. Ninge atât de des, încât cerul este alb. Mă gândesc cât de diferit este față de arșița din Sahara. Ce schimbare trebuie să fie pentru unii ca Rashid, care s-au născut și au crescut într-un climat fierbinte. „De ce mi-ai spus povestea asta?” îl întreb în cele din urmă. El nu-mi răspunde imediat. Mă privește în ochi pentru o vreme, căutând cuvintele potrivite. „Cineva trebuie să știe”, rostește într-un sfârșit.

Pleacă pe jos din hotel, lăsând în zăpadă urme pe care viscolul le șterge iute. Știu că nu-l voi mai revedea niciodată. Nu știu nici măcar unde locuiește sau cu ce se ocupă. Știu doar că după ce gruparea lui a început să traficheze migranți din Africa de Vest în Libia, Rashid a reușit să urce într-o ambarcațiune cu destinația Italia, pretinzând că era refugiat irakian. Era anul 2005 și Europa îi primea cu brațele deschise pe cei sosiți din Irak. Din Sicilia, el a ajuns în sanctuarul Suediei. Când l-au întrebat de unde era, a răspuns: „Sunt irakian”. Cu o minciună care n-a făcut rău nimănui, a scăpat până la urmă de o viață violentă pe care n-o alesese. Îl putem învinui?